

# چارچوب توانمندی "تعهد حرفه ای و ارزش های بین حرفه ای" در تیم سلامت شغلی

فاطمه کشمیری<sup>۱،۲</sup>، امیر هوشنگ مهرپرور<sup>۲،۳\*</sup>

## چکیده

**مقدمه:** مطالعه حاضر با هدف تدوین چارچوب توانمندی تعهد حرفه ای و ارزش های بین حرفه ای در حیطه ارائه خدمات سلامت شغلی انجام شده است.

**روش بررسی:** این مطالعه در دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد در سال ۱۳۹۹-۱۴۰۱ اجرا شده است. در گام اول مطالعه با استفاده از بررسی متون، چارچوب توانمندی تعهد حرفه ای و ارزشهای بین حرفه ای در رشته های مختلف بررسی شد. در گام دوم توانمندی های تعهد حرفه ای و ارزشهای بین حرفه ای از دیدگاه متخصصین با استفاده از روش گروه متمرکز تبیین شد. در گام سوم پالایش داده ها و تدوین چارچوب مذکور بر اساس اصول "تدوین چارچوب توانمندی" انجام شد. نسخه اولیه چارچوب توانمندی های تعهد حرفه ای و ارزش های بین حرفه ای از دیدگاه ذینفعان مختلف بررسی شد.

**نتایج:** در فاز اول ۳۹ توانمندی تبیین شد. در فاز دوم ۱۲ توانمندی پیشنهاد شد و به چارچوب اضافه شدند. چارچوب توانمندی های تعهد حرفه ای و ارزشهای بین حرفه ای با ۵۱ توانمندی در شش حیطه های نوع دوستی، عدالت، وظیفه شناسی، تعالی، احترام و درستکاری تدوین و نهایی شد.

**نتیجه گیری:** ارائه خدمات سلامت شغلی فعالیت پیچیده است که ذینفعان متعددی را تحت تاثیر قرار می دهد. تبیین مولفه های توانمندی های تعهد حرفه ای و ارزش های بین حرفه ای در شش حیطه اساسی می تواند به عنوان راهنمایی عملکردی، ارائه دهندگان خدمات سلامت شغلی را یاری دهد.

**واژه های کلیدی:** توانمندی، تعهد حرفه ای، ارزش های بین حرفه ای، سلامت شغلی

<sup>۱</sup> دانشیار، گروه آموزش پزشکی، مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی، یزد، ایران

<sup>۲</sup> مرکز ملی تحقیقات راهبردی آموزش پزشکی، تهران، ایران

<sup>۳</sup> استاد، مرکز تحقیقات بیماریهای ناشی از صنعت، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی، یزد، ایران

\* (نویسنده مسئول): تلفن تماس: ۰۳۵۳۳۱۲۳۰۱۵، پست الکترونیک: Ah.mehrparvar@gmail.com

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۱۱/۵ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۴/۲۲

## مقدمه

اصول تعهد حرفه ای به عنوان یک الزام در سیستم های ارائه خدمات سلامت اهمیت یافته است. تعهد حرفه ای به عنوان یک سیستم اعتقادی معرفی شده است که در آن بر پایبندی حرفه-مندان بر ارزش های اخلاقی و شایستگی های مشترک تاکید شده است. تعهد حرفه ای شامل آن رفتارهایی است که ارائه دهندگان خدمات سلامت را سزاوار اعتماد بیماران و جامعه می گرداند تا تلاش آنها به رفاه جامعه و بیماران منجر گردد. جامعه و بیماران انتظار دارند حرفه مندان حوزه علوم پزشکی پایبندی به این ارزشهای مشترک را در فعالیت های ارائه خدمات سلامت نشان دهند (۱). متولیان آموزش پزشکی در جهان نیز کسب مهارت اخلاقی و احترام به ارزشهای اخلاقی و تعهد حرفه ای را به عنوان توانمندی های ضروری ارائه دهندگان خدمات سلامت قلمداد کرده اند (۲-۴). *Board of Internal Medicine* آمریکا (American Board of Internal Medicine) تعریفی از تعهد حرفه ای ارائه نموده است که دربرگیرنده سه تعهد و شش عنصر است. سه تعهد عبارتند از: بالاترین استانداردها و کیفیت بالا در عمل به حرفه پزشکی، اولویت دادن به منافع و بهزیستی بیماران و پاسخگو بودن به نیازهای سلامتی جامعه و عناصر ششگانه نیز عبارتند از خودگذشتگی، پاسخگویی، تعالی، افتخار، امانتداری و احترام برای دیگران است (۵). *Board of Internal Medicine* آمریکا مؤلفه های تعهد حرفه ای را در شش طبقه دسته بندی کرد که شامل نوع دوستی (altruism)، مسئولیت پذیری (accountability)، تعالی (excellence)، وظیفه شناسی (duty)، شرافت و درستکاری (honor and integrity) و احترام به دیگران (respect for others) بود (۶). تعهد حرفه ای، با تدوین اصول و راهنمای عملکردی، باید ها و نبایدهای اخلاقی را تعیین می کند و شیوه صحیح رفتار با بیماران، همکاران و سیستم سلامت را به فراگیران آموزش دهد و دستورالعمل هایی در موارد لازم صادر کند. همچنین با ارائه ی راهنمایی هایی در رابطه با تصمیم گیری های بالینی و اخلاقی، به اعضای نظام سلامت در انتخاب بهترین عملکرد کمک می کند و این امر کیفیت عملکرد و رضایت شغلی آنان را بهبود می بخشد. علاوه بر این تعهد حرفه ای، اصول کاربردی را برای تصمیم گیری های اخلاقی تعیین کرده و راهکارهای سازمان یافته ای را برای کمک به ارائه دهندگان خدمات سلامت در تبیین، تحلیل و حل مباحث اخلاقی فراهم می نماید (۱). از آنجا که تعهد حرفه ای

وابسته به ساختار فرهنگی و اجتماعی است، نیاز است هر کدام از حوزه های ارائه خدمات ضمن توجه به مصادیق مورد توافق بین المللی به ارزش ها و چارچوب های فرهنگی، اجتماعی و سیاسی خود نیز توجه کنند (۷). چارچوب های اخلاق و تعهد حرفه ای در حوزه های مختلف علوم پزشکی به حرفه مندان کمک می کند با تسلط بر ابعاد حرفه ای خود، عملکرد بهتری داشته باشند (۸-۱۰). بنابراین در سیستم آموزش پزشکی علاوه بر دانش و مهارت های ضروری پزشکی، باید به توسعه و تقویت ارزشها، نگرشها، هنجارهای اخلاقی، مهارتهای اجتماعی شکل دهنده رفتارهای انسانی که با نام مهارتهای تعهد حرفه ای شناخته می شود، توجه شود. (۱۱-۱۳)

سلامت شغلی به عنوان یک خدمت پیچیده شناخته می شود که لازم است ابعاد قانونی، حقوقی و اخلاقی ذینفعان مختلف در این فرایند مورد توجه ویژه قرار گیرد. علاوه بر این لزوم مشارکت حرف مختلف از طریق همکاری بین حرفه ای در ارائه خدمات سلامت، اهمیت رعایت اصول حرفه ای در روابط بین حرفه ای اعضای تیم سلامت را برای ارائه خدمات اثربخش افزایش می دهد (۱۴). لذا تبیین توانمندیهای تعهد حرفه ای به عنوان راهنمای عملکردی گروه های مختلف ارائه دهنده خدمات سلامت شغلی اهمیت زیادی دارد. مطالعه حاضر با هدف تبیین چارچوب توانمندیهای تعهد حرفه ای و ارزش های بین حرفه ای در حیطه ارائه خدمات سلامت شغلی تدوین شده است.

## روش بررسی

این مطالعه در دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد در سال ۱۳۹۹-۱۴۰۱ اجرا شده است. در گام اول مطالعه چارچوب توانمندی های حرفه ای و ارزشهای بین حرفه ای در رشته های مختلف بررسی شد. در این گام، جستجو در بانکهای اطلاعاتی نظیر *Scopus*، *Pub Med*، *Web of Science*، *Google Scholar* و با استفاده از کلید واژه های *Inter Disciplinary*، *Multidisciplinary*، *interprofessional*، *Collaboration*، *Ethics*، *Occupational Health*، *code of conduct*، *Value* انجام شد. کدهای استخراج شده از متون با استفاد از رویکرد تحلیل محتوای هدایت شده در طبقات بر اساس شش مولفه های تبیین شده توسط *Board of Internal Medicine* آمریکا (ABIM) قرار گرفت (۶). در گام دوم پنل خبرگان با حضور اعضای هیئت علمی و کارشناسان در حرفه های مختلف سلامت شغلی تشکیل شد.

مختلف شامل اعضای هیئت علمی گروه های مختلف، مدیران سطوح مختلف بهداشت و درمان و دانش آموختگان رشته های طب کار، بهداشت حرفه ای و ارگونومی و خبرگان در حوزه تعهدحرفه ای و اخلاق بین حرفه ای در دانشگاه های مختلف بررسی شد. در این مرحله ۱۲ توانمندی پیشنهاد شد که در پنل تخصصی مورد بررسی قرار گرفت و به چارچوب اضافه شد. در نهایت چارچوب توانمندی های تعهدحرفه ای با ۵۱ توانمندی نهایی شد.

### نتایج

در این مطالعه ۵۱ توانمندی تعهد حرفه ای و بین حرفه ای در حیطه های نوع دوستی، عدالت، وظیفه شناسی، تعالی، احترام و درستکاری تبیین شد. (جدول شماره ۱).

در این بخش ۱۵ نفر شامل متخصصین طب کار (۷ نفر)، ارگونومی (۳ نفر)، بهداشت حرفه ای (۵ نفر) شرکت داشتند. در این پنل از شرکت کنندگان درخواست شد تا بر اساس ویژگی های ارائه خدمات سلامتی شغلی، توانمندیهای مورد انتظار از اعضای تیم سلامت شغلی در دو فعالیت حرفه ای و فعالیت های بین حرفه ای تبیین کنند. در این مرحله که با استفاد از روش گروه متمرکز انجام شد، توانمندیها و انتظارات تعهد حرفه ای توسط افراد پیشنهاد و جمع آوری داده ها انجام شد. ۳۹ توانمندی در این مرحله تبیین شد. بعد از آن مرحله پالایش داده ها و تدوین بر اساس اصول تدوین توانمندیها توسط تیم تحقیق انجام شد. نسخه اولیه چارچوب توانمندیهای تعهدحرفه ای و ارزش های بین حرفه ای از دیدگاه ذینفعان

جدول ۱: توانمندیهای حرفه ای و بین حرفه ای ارائه دهندگان خدمات سلامت شغلی

حیطه	توانمندی
نوع دوستی	۱. بر اساس اصول علمی و حرفه ای بین منافع و مصالح فرد شاغل/مقتضای شغل و سیستم بهترین تصمیم گیری را اتخاذ کند.
	۲. منافع بیمار/شاغلین را بر منافع و مصالح شخصی اولویت دهد.
	۳. تصمیمات حساس و دشوار را به مراجعه کننده با دلسوزی توضیح دهد و تلاش نماید ضمن آرام سازی و توجیه بیمار از عوارض و مخاطرات احتمالی شغل بیمار/شاغل/فردمقتضای شغل را آگاه کند و دلسوزانه، شغل مناسب را برای وی پیشنهاد نماید.
	۴. دلسوزانه به شاغلین کمک کند تا با وجود بیماری یا نقص عضو بتواند شغل خود را حفظ کند یا به شغلی متناسب با وضعیت جسمی - روانی وی منتقل شود.
	۵. در هنگام برنامه ریزی و انجام خدمات سلامت شغلی به دیگر اعضای حرف سلامت پیشنهاد کمک می دهد.
	۶. نسبت به سایر حرف سلامت بصورت همدلانه همکاری می کند.
احترام	۷. ارتباط صادقانه با اعضای تیم سلامت و دریافت کنندگان خدمات سلامت شغلی برقرار می کند.
	۸. به طور فعال به نظرات دیگر اعضای تیم سلامت گوش می دهد.
	۹. به طور محترمانه با اعضای تیم سلامت و دریافت کنندگان خدمات سلامت شغلی ارتباط برقرار می کند.
	۱۰. به نحوی به سؤالات دیگر اعضای حرف سلامت و دریافت کنندگان خدمات سلامت شغلی پاسخ می دهد که جوابگوی نیازهای آنها باشد.
	۱۱. به فرهنگ ها و ارزش های سایر حرف درگیر در ارائه خدمات سلامت احترام می گذارد.
	۱۲. به تخصص، نقش ها و مسئولیت های سایر اعضای حرف سلامت احترام می گذارد.
	۱۳. برای انجام هرگونه فعالیت حرفه ای، با زبان قابل فهم و بدون استفاده از اصطلاحات تخصصی به ذینفعان توضیح دهد.
	۱۴. مدیریت چالشهای حرفه ای و بین حرفه ای را تیم ارائه خدمات سلامت شغلی انجام دهد.
عدالت	۱۵. تصمیم گیری در خصوص اشتغال یا ادامه به کار را بر اساس شواهد علمی و نتایج ارزیابی های تیم سلامت شغلی انجام دهد و تبعیض آمیز رفتار نکند.
	۱۶. تصمیم گیری در خصوص اصلاحات و تغییرات محیط کار را بر اساس شواهد علمی و نتایج ارزیابی های تیم سلامت شغلی انجام دهد و تبعیض آمیز رفتار نکند.
	۱۷. برای گروههای آسیب پذیر (معلولین ذهنی، جسمی - حرکتی) بر مبنای اصول علمی بدون تبعیض، شغل مناسب را پیشنهاد کند.
	۱۸. با سایر حرف درگیر در ارائه خدمات سلامت شغلی، به دور از تبعیض و ملاحظات گرایشی به رشته خاص رفتار می کند.
	۱۹. به دور از رفتارهای تبعیض آمیز مرتبط جنسیت، قومیت، نژاد به ارائه خدمات سلامت شغلی و همکاری با اعضای تیم و سایر حرف می پردازد.
	۲۰. در ارائه خدمات سلامت شغلی ابعاد سلامت جامعه و سلامت زیست محیطی را در نظر داشته باشد.
وظیفه شناسی	۲۱. در تصمیم گیری های خود بر اصول حفاظت از زندگی و سلامت شاغلین، احترام به اصول انسانی و اخلاقی پایبند باشد.
	۲۲. در تصمیم گیریها به سلامت خانواده های شاغلین نیز توجه داشته باشد.
	۲۳. بهترین تصمیم را برای اشتغال یا ادامه به کار فرد با رعایت اصول هزینه-اثربخشی اتخاذ نماید.
	۲۴. بهترین تصمیم را در خصوص اصلاحات یا تغییرات مورد نیاز برای بهسازی محیط کار در جهت کاهش مواجهات و مخاطرات محیط کار

حیطه	توانمندی
	با رعایت اصول هزینه-اثربخشی ارائه نماید.
	۲۵. در تصمیم گیری های خود حفظ سلامت شاغلین را با استفاده از رویکرد پیشگیرانه به عنوان اولویت اول لحاظ کند.
	۲۶. به شاغلین در خصوص مخاطرات شغلی که آنها را تهدید می کند به شکلی قابل فهم و عینی، اطلاع رسانی کند.
	۲۷. در رابطه با ایمنی و سلامت شغلی به ذینفعان مختلف آموزش دهد.
	۲۸. در رابطه با اعلام نتایج بررسی های انجام شده و تاثیرگذاری آن روی اشتغال به کار فرد در شغل مورد نظر، بهترین تصمیم (شامل ارائه خیر بد، ارجاع فرد و ...) را اتخاذ نماید.
	۲۹. به ارباب رجوع (کارکنان، کارفرما) به طور موثر اطلاعات لازم را ارائه دهد و آموزشهای لازم را برای ارتقای سلامت شغلی ارائه کند.
	۳۰. در مواقع لزوم برای تصمیم گیری صحیح در خصوص اشتغال به کار یا ادامه به کار افراد از مشاوره های لازم با متخصصان سایر رشته ها استفاده کند.
	۳۱. با در نظر گرفتن اولویت سلامت شاغلین بهترین تصمیم را در خصوص نحوه ارائه اطلاعات پزشکی شاغلین به ذینفعان شامل کارفرما، شرکت های بیمه ای، خود شاغل و تیم سلامت شغلی اتخاذ نماید.
	۳۲. در صورت تشخیص نامناسب بودن فرد برای شغل، ضمن توضیح کامل جهت اطلاع و توجه شاغل، مشاغل مناسب برای وی را پیشنهاد کند.
	۳۳. در خصوص نتایج معاینات شغلی تناسب کارکنان با مشاغل و محدودیتهای شغلی با در نظر داشتن اصل رازداری اطلاعات بیمار، آگاهی لازم را به کارفرما، مراجعه کننده و سازمانهای بیمه گر ارائه کند.
	۳۴. در خصوص مواجهات محیط کار و اصلاحات مورد نیاز با پرهیز از افشای اطلاعات محرمانه محیط کار به کارفرما، فرد شاغل، و سازمانهای ذیربط (از جمله مرکز بهداشت) اطلاع رسانی کند.
	۳۵. در صورت مشاهده بیماریهای نیازمند ثبت به عنوان بیماری شغلی با رعایت اصل رازداری و بدون در نظر گرفتن ملاحظات کارفرما، به سازمانها و نهادهای ذیربط اطلاع رسانی کند.
	۳۶. در مواردی که بر اساس شواهد علمی فرد برای شغل مورد نظر نامناسب تشخیص داده می شود، ضمن رعایت اصل رازداری، موضوع را به فرد، کارفرما و موسسه بیمه اطلاع دهد.
	۳۷. در خصوص برخورد با بیماریهای غیرمرتبط با شغل با رعایت وظایف حرفه ای و اصول رازداری عمل کند.
	۳۸. توانمندی خود را به صورت مستمر ارتقا دهد و دانش خود در خصوص سلامت شغلی، مخاطرات و مواجهات محیط کار، و بهترین و موثرترین روشهای کنترل مواجهات شغلی و بیماریهای شغلی به روز کند.
	۳۹. به اعضای تیم در راستای رشد توانمندیهای فردی و تیمی کمک کند.
تعالی	۴۰. توانمندیهای حرفه ای خود را با هدف پاسخگویی و قبول مسئولیت حرفه ای در قبال ذینفعان مختلف رشد و روزآمد نماید.
	۴۱. قبل از ارائه توصیه هایی برای درمان بیماران، همه مستندات سایر حرف سلامت را بررسی می کند.
	۴۲. صرف نظر از مرزهای سلسله مراتبی و حرفه ای، به تصمیم گیری آگاهانه به سایر اعضای تیم کمک می کند.
	۴۳. به دنبال شفاف سازی اطلاعات مبهم و غیر شفاف از سایر حرف سلامت است.
	۴۴. از افشای اسرار صنعتی یا بازرگانی که در محیط کار از آنها آگاه شده است، پرهیز کند.
	۴۵. اطلاعات مورد نیاز برای حفظ ایمنی و سلامت کارکنان یا جامعه را به ذینفعان بدون سانسور یا مصلحت اندیشی سوگرایانه ارائه کند.
	۴۶. بهترین تصمیم را در رابطه با اطلاع رسانی شرایط/بیماری حساس یا دارای انگ اجتماعی شاغل به ذینفعان مختلف اتخاذ نماید.
	۴۷. از صدور گواهی های استراحت پزشکی به نفع شاغل یا کارفرما که منطبق بر شواهد علمی نیست پرهیز نماید.
	۴۸. از ایجاد ارتباط مستقیم مالی با مسئولان محیط کار پرهیز نماید.
	۴۹. در طراحی اندازه گیری های مورد نیاز برای ارزیابی مواجهات شغلی به دور از تعارض منافع، با کارفرما با رعایت اصول علمی و در زمان مناسب اقدام کند.
درستکاری	۵۰. در طراحی معاینات شغلی بر اساس شواهد علمی، با حفظ اصل رازداری و بدون رعایت ملاحظات، تستها و آزمایشات مورد نیاز را درخواست کند.
	۵۱. از انجام آزمایشات و تستهای غیرضروری که تاثیری در نظردهی پرونده سلامت شغلی ندارد، پرهیز نماید.
	۵۲. در بررسی پرونده شاغلین/متقاضیان شغل بدون سوگیری مادی، عاطفی و اجتماعی نسبت به فرد یا کارفرما اعلام نظر کند.
	۵۳. در شرایط دشوار تعارض منافع با سیستم، در مواردی که مدیران از انجام این اقدامات پیشگیرانه امتناع می کنند، مخاطرات احتمالی را از مشکلات موجود در محیط کار اعلام و برای اصلاح، پیشنهادهای خود را بر مبنای اصول علمی موجود ارائه دهد.

## بحث

تعهدحرفه ای در ارائه خدمات سلامت شغلی ابعاد مختلفی دارد و ذینفعان متعددی مانند شاغل، کارفرما، سیستم های کاری و جامعه را تحت تاثیر قرار می دهد. لذا تبیین توانمندیهای تعهدحرفه ای و ارزش های بین حرفه ای می تواند رفتار حرفه مندان در رعایت اصول اخلاقی در ارائه خدمات سلامت شغلی هدایت کند. در مطالعه حاضر ۵۱ توانمندی های حرفه ای و بین حرفه ای در حیطه های نوع دوستی، عدالت، وظیفه شناسی، تعالی، احترام و درستکاری برای ارائه دهندگان خدمات سلامت شغلی تبیین شد.

در سیستم های آموزشی انتظار می رود فراگیران پس از دانش آموختگی بتوانند با انجام وظایف حرفه ای خود و پایبندی به اصول مشخصی که حرفه آنها ایجاد می نماید، در راه ارتقای سلامت جامعه تلاش نمایند. با توسعه همکاری بین حرفه ای در تیم های سلامت، حیطه "ارزشها و اخلاق بین حرفه ای" در توانمندی های همکاری بین حرفه ای معرفی شد که در آن احترام به فرهنگ ها، ارزشها و نقش سایر حرفه ها، رفتار صادقانه در ارتباطات بین حرفه ای، حفظ و ارتقای توانمندی های فردی و حرفه ای و مدیریت چالشهای اخلاقی مورد تاکید است (۱۵). پس از آن اصطلاح منش بین حرفه ای (Interprofessional Professionalism)، به طور ویژه به تبیین مفهوم تعهد حرفه ای در همکاری بین حرفه ای پرداخته است (۱۶). در چارچوب مذکور به حیطه های احترام، نوع دوستی، تعالی و درستکاری در تیم های بین حرفه ای و پاسخگویی برای دستیابی به سلامت افراد و جوامع از طریق همکاری بین حرفه ای اشاره شده است (۱۴).

در این مطالعه، اولین حیطه با عنوان "نوع دوستی" به مولفه های اولویت دادن به نیازهای و شرایط شاغلین و متقاضیان در فرایندهای مختلف انجام معاینات و تشخیص مشکلات و مخاطرات و تشخیص و تصمیم گیری پرداخته است. با توجه به اهمیت شغل بر ابعاد اقتصادی و اجتماعی شاغلین و نیز تاکید بر حفظ حقوق کارفرما و جامعه در تصمیم گیری ارائه دهندگان خدمات سلامت شغلی لازم است نوع دوستی به عنوان یک توانمندی مهم برای ارائه دهندگان خدمات سلامت شغلی مورد توجه قرار گیرد. در حیطه نوع دوستی، توجه به بعد انسانی بیمار و ارائه خدمات سلامت متناسب با شأن و منزلت انسان مورد توجه است (۱). نوع دوستی در چارچوب توانمندی های انجمن

اعتبار بخشی دانش آموختگان پزشکی آمریکا (( Accreditation Council for Graduate Medical Education (ACGME) به عنوان یک توانمندی اساسی با تاکید بر اولویت نیاز گیرنده خدمات سلامت بر نیازهای اعضای تیم سلامت مورد توجه قرار گرفته است (۴).

در حیطه "احترام"، رفتار محترمانه و صادقانه اعضای تیم سلامت شغلی با یکدیگر و نیز با دریافت کنندگان خدمات مورد تاکید است. در این طبقه احترام نسبت به فرهنگها و ارزشهای دریافت کنندگان خدمات و نیز سایر حرف در تیم و همچنین احترام به تخصص و نقش سایر حرف مورد توجه است. انجمن اعتبار بخشی فارغ التحصیلان پزشکی آمریکا و انجمن آموزش بین حرفه ای (Interprofessional Education Consortium (IPEC)) توجه به وضعیت اقتصادی، اجتماعی و زمینه های فرهنگی بیمار را از توانمندی های یک ارائه دهنده خدمات سلامت معرفی می کنند (۴، ۱۵). در رویکرد همکاری بین حرفه ای با نگاهی جامع تر، تعهد به محرمانگی در ارائه خدمات تیم محور نیز مورد توجه قرار گرفت (۱۷). توجه به نیازهای بیمار و مسایل فرهنگی، اجتماعی وی و همچنین محرمانگی ارائه خدمات تیم محور در گزارش IPEC نیز مورد توجه قرار گرفته است (۱۵). احترام به حقوق انسانی با در نظر گرفتن ارزشها، آداب و رسوم اجتماعی، فرهنگی و اعتقادات بیمار در ارائه خدمات درمانی در مطالعه لاریجانی نیز اشاره شده است (۴). برقراری ارتباط مناسب و احترام، دو نمود رفتاری مهم در رفتار حرفه ای محسوب می شود که در ایجاد اعتماد و شکل گیری رابطه بین افراد نقش مهمی دارد (۱۸، ۱۹). موسسه پزشکی آمریکا، دسترسی به خدمات، احترام به ارزش ها و ترجیحات بیمار، هماهنگی ارائه خدمات و اطلاعات، ارتباط و آموزش، راحتی فیزیکی، حمایت عاطفی، توجه به اصل خانواده محوری و آموزش حین ترخیص را مورد تاکید قرار داده است (۲۰). همچنین در نظر گرفتن ترجیحات بیمار، آموزش صحیح به بیمار، خانواده وی و ارتباط مناسب با آنها از مهمترین اجزاء حقوق بیمار هستند (۲۱). بیمار به عنوان صاحب اختیار کلیه مراقبت های درمانی شناخته شود و در همه مراحل درمان، با حفظ کرامت انسانی مشارکت فعال داشته باشد (۲۲، ۲۳)

در حیطه "عدالت" رعایت اصول عدالت در تعامل با دریافت کنندگان خدمات سلامت شغلی بدون تعارض منافع مورد تاکید

رازداری و صداقت در صدور گواهی و نظردهی در این حیطة مورد بحث قرار گرفت. منشور حقوق بیمار ارائه خدمات سلامت مبتنی بر احترام به حریم خصوصی بیمار و رعایت اصل رازداری را مورد تأکید قرار داده است (۶). در چارچوب مذکور با توجه به اینکه جنبه همکاری بین حرفه ای در کنار انجام فعالیت‌های حرفه ای هریک از رشته های درگیر در ارائه خدمات سلامت شغلی اهمیت دارد، بنابراین دو جنبه رعایت اصول حرفه ای گری در فعالیت‌های حرفه ای و همکاری بین حرفه ای مورد توجه قرار گرفته است (۱۵، ۲۴، ۲۵، ۲۷).

"تعالی" یکی از حیطة های مهم در ارائه خدمات با کیفیت سلامت شغلی است. با توجه به رشد روزافزون مخاطرات شغلی، لزوم روزآمدی در ارائه خدمات سلامت شغلی و بکارگیری رویکرد تصمیم گیری آگاهانه و مبتنی بر شواهد در بین اعضای تیم اهمیت دارد. علاوه بر این لازم است در تیم سلامت شغلی که حرف مختلف به ارائه خدمات می پردازند، فرصت یادگیری از هم و باهم فراهم شود تا به تعالی کیفیت ارائه خدمات سلامت کمک کند. در تعریف تعالی و توسعه مداوم فردی و حرفه ای، علاوه بر فعالیت‌های آموزشی برای بهبود توانمندی‌های حرفه ای، بر توانمندی های مدیریتی، توانایی ایجاد تیم، تعهد به اصول حرفه ای و مهارت ارتباطی بین فردی، تسلط بر تکنولوژی‌های روزآمد، آموزش و پاسخگویی نیز تأکید شده است (۲۸). تحقق رشد توانمندی‌های فردی و توسعه عملکرد حرفه ای یکی از توانمندی‌های اساسی است که در دهه های اخیر مورد تأکید سیستم های آموزش علوم پزشکی است (۲۹، ۳۰).

**محدودیت:** این مطالعه در یک دانشگاه انجام شده است که تعمیم پذیری نتایج را محدود کند.

### نتیجه گیری

ارائه خدمات سلامت شغلی فعالیت پیچیده است که ذینفعان متعددی را تحت تاثیر قرار می دهد. تبیین مولفه های توانمندی تعهد حرفه ای در شش حیطة اساسی می تواند به عنوان راهنمایی عملکردی، ارائه دهندگان خدمات سلامت شغلی را یاری دهد. در این مطالعه ۵۱ توانمندی تبیین شد. در حیطة "نوع دوستی" به مولفه های اولویت دادن به نیازهای و شرایط شاغلین در فرایندهای مختلف انجام معاینات، تشخیص مشکلات و مخاطرات و تصمیم گیری نهایی پرداخته است. در حیطة "احترام"، رفتار محترمانه و صادقانه اعضای تیم سلامت شغلی با یکدیگر و نیز با دریافت کنندگان خدمات مورد تأکید است. در

است. باتوجه به روابط چند بعدی ارائه دهندگان خدمات سلامت با ذینفعان مختلف در تصمیم گیری در خصوص اشتغال یا ادامه به کار و همچنین تصمیم گیری در خصوص اصلاحات و تغییرات محیط کار لازم است اصول عدالت رعایت گردد. علاوه بر این رفتار عادلانه با سایر اعضای تیم به دور از تبعیض و ملاحظات گرایشی به رشته خاص، و رفتارهای تبعیض آمیز مرتبط جنسیت، قومیت، نژاد و حرفه خاص مورد تأکید است. رعایت اصول عدالت در چارچوب توانمندی‌های مختلف مورد تأکید قرار گرفته است (۲۴، ۲۵).

در حیطة "وظیفه شناسی" به ابعاد عملکرد حرفه ای اعضای تیم سلامت اشاره شده است. با توجه به ماهیت عملکرد اعضای تیم سلامت شغلی توجه به ابعاد سلامت جامعه و سلامت زیست محیطی اهمیت دارد. همچنین توجه به ابعاد حفاظت از زندگی و سلامت شاغلین و خانواده آنها، احترام به اصول انسانی، رعایت اصول هزینه-اثربخشی، استفاده از رویکرد پیشگیرانه و ارائه آموزش‌های لازم را برای ارتقای سلامت شغلی گیرندگان خدمات سلامت شغلی مورد تأکید است. همچنین با توجه به حساسیت های ارائه خدمات سلامت شغلی لازم است پابندی به اصول رازداری در ارائه خدمات به طور ویژه مورد تأکید قرار گیرد. Dias قضاوت حرفه ای و یا تعهد حرفه ای برای متخصصین طب کار را توانایی تأمل در مواجهه با موقعیت‌های واقعی برای تصمیم گیری در مورد بهترین اقدامات و رفتارها از طریق بکارگیری تفکر نقادانه، دانش و ارزشها و با در نظر گرفتن حق سلامتی و زندگی برای شاغلین تعریف کرده است (۲۶). مطالعه حاضر ریزمهارت‌های مفهوم عام تعهد حرفه ای در حیطة ای تعارض منابع، مسئولیت پذیری و وظیفه شناسی در برابر ذینفعان مختلف شامل شاغلین، کارفرما، سیستم‌های قانونی، جامعه و اعضای تیم سلامت را مورد توجه قرار داده است. این مهم در بین اعضای حرف مختلف که لازم است در تیم‌های بین حرفه ای به ارائه خدمات بپردازد، اهمیت زیادی دارد. زمانی که پابندی به تعهد بین حرفه‌ای توسط افراد درگیر در ارائه خدمات سلامت در کلیه مراحل ارائه خدمات رعایت شود، موجب بهبود نتایج، ارتقا ارزش‌ها، توانمندی‌های فردی و تیمی و ارتقا مهارت و جو آموزشی می‌گردد (۱۶).

در حیطة "درستکاری" به جنبه های شرافت مندی در عملکرد حرفه ای و بین حرفه ای ارائه دهندگان خدمات سلامت شغلی تأکید شده است. موضوعات مرتبط با تعارض منافع،

خدمات سلامت شغلی پرداخته شده است. موضوعات مرتبط با تعارض منافع، رازداری و صداقت در صدور گواهی و نظردهی در این حیطه مورد بحث قرار گرفت. "تعالی" یکی از حیطه‌های مهم در ارائه خدمات با کیفیت سلامت شغلی است. با توجه به رشد روزافزون مخاطرات شغلی، لزوم روزآمدی در ارائه خدمات سلامت شغلی و بکارگیری رویکرد تصمیم‌گیری آگاهانه و مبتنی بر شواهد در بین اعضای تیم در این حیطه مورد توجه است.

#### ملاحظات اخلاقی

این پروژه در کمیته اخلاق مرکز ملی تحقیقات راهبردی آموزش پزشکی با کد IR.NASRME.REC.1400.105 مورد تایید قرار گرفته است.

#### سپاس‌گزاری

این طرح با حمایت مالی مرکز ملی تحقیقات راهبردی آموزش پزشکی، تهران، ایران با شماره ۹۸۳۶۹۴ انجام شده است.

#### تضاد منافع

نویسندگان ابزار می‌دارند هیچگونه تضاد منافی نداشتند.

این طبقه احترام نسبت به فرهنگ‌ها و ارزش‌های دریافت کنندگان خدمات و نیز سایر حرف در تیم و همچنین احترام به تخصص و نقش سایر حرف مورد توجه است. در حیطه "عدالت" رعایت اصول عدالت در تعامل با دریافت کنندگان خدمات سلامت شغلی بدون تعارض منافع مورد تاکید است. باتوجه به روابط چند بعدی ارائه دهندگان خدمات سلامت با ذینفعان مختلف در تصمیم‌گیری در خصوص اشتغال یا ادامه به کار و همچنین تصمیم‌گیری در خصوص اصلاحات و تغییرات محیط کار لازم است اصول عدالت رعایت گردد. در حیطه "وظیفه شناسی" به ابعاد عملکرد حرفه‌ای اعضای تیم سلامت اشاره شده است. با توجه به ماهیت عملکرد اعضای تیم سلامت شغلی توجه به ابعاد سلامت جامعه و سلامت زیست محیطی اهمیت دارد. همچنین توجه به ابعاد حفاظت از زندگی و سلامت شاغلین و خانواده آنها، احترام به اصول انسانی، رعایت اصول هزینه - اثربخشی، استفاده از رویکرد پیشگیرانه و ارائه آموزش‌های لازم را برای ارتقای سلامت شغلی گیرندگان خدمات سلامت شغلی مورد تاکید است. در حیطه "درستکاری" به جنبه‌های شرافت مندی در عملکرد حرفه‌ای و بین حرفه‌ای ارائه دهندگان

## References

1. Tehrani SS, Nayeri F, Parsapoor A, Jafarian A, Labaf A, Mirzazadeh A, et al. Development of the first guideline for professional conduct in medical practice in Iran. 2017;20(1):0-.
2. Elizondo-Montemayor L, Cid-García A, Pérez-Rodríguez BA, Alarcón-Fuentes G, Pérez-García I, David S. Outcome-based national profile of Mexico's medical graduates. *Medical teacher*. 2007;29(7):691-8.
3. Simpson J, Furnace J, Crosby J, Cumming A, Evans P, David MFB, et al. The Scottish doctor--learning outcomes for the medical undergraduate in Scotland: a foundation for competent and reflective practitioners. *Medical teacher*. 2002;24(2):136-43.
4. Swing RS. The ACGME outcome project: retrospective and prospective. *Medical Teacher* 2007;29(7):648-54.
5. Shrank W, Reed V, Jernstedt G. Fostering professionalism in medical education: a call for improved assessment and meaningful incentives. *J Gen Intern Med* 2004;19(8):887-92.
6. American Board of Pediatrics. Project Professionalism. Philadelphia, PA; 1994.
7. Masumi R, Asghari F, Mirzazade Azim. What is Medical Professionalism and How Should We Teach it? *Journal of Medical Education & Development*. 2018;13(3).
8. American Dental Education Association. ADEA statement on professionalism in dental education. *J Dent Educ*. 2017;81(7):۹۰-۸۸۵.
9. Sullivan ME, Trial J, Baker C, Inaba K, Etcheverry J, Nally M, et al. A framework for professionalism in surgery: what is important to medical students? *The American Journal of Surgery*. 2014;207(2):255-9.
10. Büke AS, Öztürkçü ÖSK, Yılmaz Y, Sayek İ. Core professionalism education in surgery: a systematic review. *Balkan medical journal*. 2018;35(2):167.
11. Frank JR, Deborah D. The CanMEDS initiative: implementing an outcomes-based framework of physician competencies *Medical Teacher*. 2007;29(7):۷ - ۶۴۲.
12. Cumming A, Ross M. The Tuning Project for Medicine - learning outcomes for undergraduate medical education in Europe. *Medical Teacher*. 2007;29:636-41.
13. Wagner P, Hendrich J, Moseley G, Hudson V. Defining medical professionalism: a qualitative study. *Med Educ*. 2007;41(3):288-94.

14. Keshmiri F, Mehrparvar AH. Developing a Competency Framework of Interprofessional Occupational Health Team: A First Step to Interprofessional Education in Occupational Health Field. *Journal of Occupational Environmental Medicine*. 2021;63(11):e765-e73.
15. Collaborative Interprofessional Education. Core competencies for interprofessional collaborative practice: 2016 update. Washington, DC:: Interprofessional Education Collaborative .۲۰۱۶
16. Frost JS, Hammer DP, Nunez LM, Adams JL, Chesluk B, Grus C, et al. The intersection of professionalism and interprofessional care: development and initial testing of the interprofessional professionalism assessment (IPA). *Journal of interprofessional care*. 2019;33(1):102-15.
17. Keshmiri F, Sohrabpour A, Farahmand S, Soltani Arabshahi K, Shahi F, Saleh N, et al. Inter-professional ethics education in team-based approach: values and ethics development in inter-professional collaboration. *Iranian Journal of Medical Ethics and History of Medicine*. 2013;6(4):42-56.
18. Nagler A, Andolsek K, Rudd M, Sloane R, Musick D, Basnight L. The professionalism disconnect: do entering residents identify yet participate in unprofessional behaviors? *BMC Med Educ*. 2014;14:60.
19. Karnieli-Miller O, Taylor AC, Cottingham AH, Inui TS, Vu TR, Frankel RM. Exploring the meaning of respect in medical student education: an analysis of student narratives. *J Gen Intern Med*. 2010;25(12):1309-14.
20. Cooper LA, Roter DL, Johnson RL, Ford DE, Steinwachs DM, Powe NR. Patient-centered communication, ratings of care, and concordance of patient and physician race. *Ann Intern Med*. 2003;139(11):907-15.
21. Epstein RM, Franks P, Fiscella K, Shields CG, Meldrum SC, Kravitz RL, et al. Measuring patient-centered communication in patient-physician consultations: theoretical and practical issues. *Soc Sci Med*. 2005;61(7):1516-28.
22. Tongue J, Epps H, Forese L. Communication skills for patient-centered care. *J Bone Joint Surg Am*. 2005;87(3):652-8.
23. Epstein RM, Fiscella K, Lesser CS, Stange KC. Why the nation needs a policy push on patient-centered health care. *Health Aff (Millwood)*. 2010;29(8):1489-95.
24. Holtman MC, Frost JS, Hammer DP, McGuinn K, Nunez LM. Interprofessional professionalism: Linking professionalism and interprofessional care. *Journal of interprofessional care*. 2011;25(5):383-5.
25. Hammer D, Anderson MB, Brunson WD, Grus C, Heun L, Holtman M, et al. Defining and measuring construct of interprofessional professionalism. *Journal of Allied Health*. 2012 Summer;41(2):e49-53.
26. Dias EC. Core competencies for occupational medicine practice. *Rev Bras Med Trab ;.* 2018;16(Suppl1):5-6.
27. Barr H, Gray R, Helme M, Low H, Reeves S. Interprofessional Education Guidelines 2016. Available: [www.caipe.org.uk](http://www.caipe.org.uk). Center for the advancement interprofessional education (CAIPE); 2016.
28. Filipe HP, Silva ED, Stulting AA, Golnik KC. Continuing Professional Development: Best Practices. *Middle East Afr J Ophthalmol*. 2014 21(2):134-41.doi: 10.4103/0974-9233.129760.
29. Campbell C, Silver I, Sherbino J, Cate OT, Holmboe ES. Competency-based continuing professional development *Medical Teacher*. 2010;32:657-62.
30. Hicks PJ, Schumacher D, Guralnick S, Carraccio C, Burke AE. Domain of Competence: Personal and Professional Development. *ACADEMIC PEDIATRICS*. 2014;14:S80-S97.

## **Competency Framework of “Inter-professional values and professionalism” in occupational health team**

Keshmiri F<sup>1,2</sup>, Mehrparvar AH<sup>\*2,3</sup>

<sup>1</sup> Associate Professor, Medical Education Department, Education Development Center, Shahid Sadoughi University of Medical Sciences, Yazd, Iran.

<sup>2</sup> National Agency for Strategic Research in Medical Sciences Education; Tehran, Iran

<sup>3</sup> MD, Professor, Industrial diseases research center, Shahid Sadoughi University of Medical Sciences, Yazd, Iran

### **Abstract**

**Introduction:** The present study aimed to develop the competency framework of inter-professional values and professionalism in occupational health team.

**Materials and Methods:** This study was carried out at Shahid Sadoughi University of Medical Sciences, Yazd, in 2018-2018. In the first step, the framework of professionalism and inter-professional competencies in different disciplines was reviewed. In the second step, the competencies and expectations of inter-professional professionalism were assessed through the viewpoints of participants through a focus group method. After that, the explored data was refined based on the principles of competency development. The initial version of the inter-professional professionalism framework was reviewed from the perspective of different stakeholders.

**Results:** In the first step, 39 competencies were explored. In the second phase, 12 competencies were proposed and added to the framework. The inter-professional values and professionalism competency framework was explained with 51 competencies in six areas of altruism, justice, accountability, excellence, respect, and integrity.

**Conclusion:** Providing occupational health services is complex activities that were influenced by multiple stakeholders. Explaining the components of inter-professional professionalism in six core domains as a road map would assist occupational health service providers.

**Keywords:** Competency, Professionalism, Inter-professional Values, Occupational Health

***This paper should be cited as:***

Keshmiri F, Mehrparvar AH. Competency Framework of inter-professional values and professionalism in occupational health team. Occupational Medicine Quarterly Journal. 2023; 15(2): 38-46.

**\* Corresponding Author:**

**Email:** Ah.mehrparvar@gmail.com

**Tel:** +98 35 33123015

**Received:** 25.01.2023

**Accepted:** 13.07.2023